

Nuoret päättäjille ilmastolaista: kiitos, kun olette kuulleet meitä – näyttäkää nyt, että te myös kuuntelette

Kannanotto 1.12.2021

Me allekirjoittaneet suomalaiset lapsi- ja nuorisotoimijat vaadimme, että nuorempien sukupolvien osallistuminen ilmastopoliittiseen päätöksentekoon turvataan yli hallituskausien.

Ilmastonmuutos uhkaa koko ihmiskuntaa ja kaikkea elämää planeetallamme siinä muodossa, kuin me ne tunnemme. Koska suuri osa maailman päättäjistä ei ole kyennyt ottamaan käsiinsä johtajuutta ilmastokriisin edessä, lapset ja nuoret ovat tehneet sen aktivismillaan. On kyse erityisesti nuorten sukupolvien tulevaisuudesta.

Suomessa uudistetaan ilmastolakia, jossa määritellään yleisesti Suomen ilmastopoliitiikan analyyttikän aikavälin suuntaviivat ja se, millaisella suunnittelujärjestelmällä ilmastotoimia valmistellaan. Nuoria on kutsuttu kattavasti mukaan ilmastolain valmisteluun, ja nuoret ovat käyttäneet ääntään. Nuorten Agenda 2030 -ryhmä ja YK-nuoret tekivät viime vuonna yhdessä 50 muun nuorisjärjestön kanssa kannanoton ([linkki](#)), jossa vaadittiin, että ilmastolaki velvoittaa päättäjät kuulemaan nuoria. Monet tärkeät argumentit nuorten kuulemisen puolesta on kirjattu lakiluonnoksen perusteluihin. Kuitenkaan nuorisotoimijoiden ehdotusta siitä, että nuorten kuuleminen tulevissa ilmastopäätöksissä turvattaisiin itse lakitekstissä, ei ole otettu huomioon.

Lapset ja nuoret ovat saaneet pelkkiä kädenlämpöisiä lupauksia siitä, että heitä kuullaan tulevaisuudessakin. Nykypäättäjät eivät kuitenkaan voi sitä luvata heidän jälkeensä tulevien päättäjien puolesta. Ilmastolain tulee yksiselitteisesti velvoittaa lasten ja nuorten kuulemiseen, jotta tämä lupaus voidaan lunastaa.

Me allekirjoittajat vaadimme, että:

1) Päättäjät sitoutuvat kuulemaan lapsia ja nuoria ilmastopoliittisessa päätöksenteossa

Lakiesityksen perusteluosiossa ja sen valmistelussa on tunnistettu lapset ja nuoret keskeiseksi ryhmäksi, joita tulee kuulla ilmastoasioissa. Nykypäättäjien hyvä tahto ei kuitenkaan takaa sitä, että lapsia ja nuoria kuullaan tulevillakin vaalikausilla. Päättäjien on sitouduttava kuulemaan lapsia ja nuoria ilmastopäätöksenteon suunnittelu- ja toteutusvaiheissa.

2) Nuorten ilmastoneuvosto perustetaan

Lasten ja nuorten laajan kuulemisen ohella tarvitaan heitä edustava ryhmä. Valtioneuvoston tulee asettaa nuorista henkilöistä koostuva ja riippumaton nuorten ilmastoneuvosto tukemaan ilmastopoliitiikan suunnittelua sekä sitä koskevaa päätöksentekoa. Neuvostolle on kirjattava kuulemisvelvollisuus ja kommentointioikeus. Neuvostoa on kuultava aina, kun lain piiriin kuuluvia tavoitteita tai mittareita asetetaan ja niistä raportoidaan sekä silloin, kun lakia päivitetään.

3) Ilmastolain tulee turvata lasten, nuorten ja tulevien sukupolvien oikeudet

Pidämme tärkeänä, että ilmastolaki edistää ilmastotoimien oikeudenmukaisuutta. Mielestämme lain tulisi huomioida oikeudenmukaisuus myös sukupolvinäkökulmasta. Lain tulisi turvata lasten, nuorten ja tulevien sukupolvien oikeudet. Alle 18-vuotiaiden ei ole mahdollista vaikuttaa edustuksellisen demokratian keinoin äänestämällä. Ilmastonmuutos vaarantaa laajasti lapsen oikeuksia, muun muassa lapsen oikeuden elämään ja kehitykseen, terveyteen, koulutukseen, riittävään elintasoon ja omaan kulttuuriin. Lapsen oikeudet koskevat vain alle 18-vuotiaita nuoria, mutta ihmisoikeudet ovat nuortenkin oikeuksia, ml. oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen sekä taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet. Ilmastokriisi uhkaa näitä ja muita oikeuksia tavoilla, joita vanhemmat sukupolvet eivät tule olemaan todistamassa.

Allekirjoittajat:

Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi
Aseistakieltäytyjäliitto
Barnavårdsföreningen i Finland r.f.
Demarinuoret
Eurooppanuoret ry
EYP Finland
Fridays For Future Suomi
HYY
Ilmastolääkärit -verkosto
Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta
Lasten ja nuorten keskus ry
Lastenliitto ry
Luonto-Liitto ry
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry
Nuorten ilmastodelegaatit
Nyyti ry
Parasta Lapsille ry
Pelastakaa Lapset ry
Pienperheyhdistys ry
Plan ilmastotsempparit
Plan International Suomi
Plan Suomen lastenhallitus
Psykologien ilmastorintama
RKP-nuoret
SOS-Lapsikylä
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - SAKKI ry
Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto
Suomen Lukiolaisten Liitto
Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry
Suomen UNICEF
Suomen World Vision
Suomen yhteiskunta-alan ylioppilaat ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL
Suomen YK-nuoret
Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYU)
Ympäristötoiminnan nuorisotyöryhmä, Helsingin kaupunki

Ps. Partiolaiset luovuttavat 2.12. pääministeri Sanna Marinille sadoilta nuorilta kerättyjä terveisiä, joiden viesti on sama kuin kannanotossa: Nuoria tulee kuulla ja heidän huolensa ilmastonmuutoksesta ottaa vakavasti. Lisää tietoa [täällä](#).

Lisätietoja:

Kaisa Larjomaa

Kansainvälisen vaikuttamisen asiantuntija, Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi

044 4165292, kaisa.larjomaa@alli.fi